

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TẠ MINH THƯ

**NGHIÊN CỨU CƠ SỞ KHOA HỌC ĐỀ XUẤT
PHƯƠNG ÁN QUY HOẠCH PHÁT TRIỂN LÂM
NGHIỆP GIAI ĐOẠN 2015-2020 TẠI XÃ CAO KỲ,
HUYỆN CHỢ MỚI- TỈNH BẮC KẠN**

Chuyên ngành : Lâm học

Mã số : 60 62 02 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ LÂM HỌC

Người hướng dẫn khoa học: TS.Trần Quốc Hưng

Thái Nguyên, năm 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan các số liệu nghiên cứu này đều được tiến hành tại xã Cao Kỳ, huyện Chợ Mới, kết quả trong luận văn là trung thực và chưa được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Tác giả

Tạ Minh Thư

LỜI CẢM ƠN

Luận văn này được hoàn thành theo chương trình đào tạo theo chương trình đào tạo Cao học Lâm nghiệp khoá 20, giai đoạn 2012 – 2014 của Trường Đại học Nông Lâm - Đại học Thái Nguyên.

Để hoàn thành luận văn, tác giả đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ và tạo mọi điều kiện thuận lợi của tập thể thầy cô giáo Khoa Lâm Nghiệp, Phòng Quản lý Sau Đại học và lãnh đạo trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên. Đối với địa phương, tác giả đã nhận được những sự giúp đỡ của bà con các dân tộc tại xã Cao Kỳ huyện Chợ Mới, tỉnh Bắc Kạn nơi mà tác giả đã đến thu thập số liệu đề tài. Nhân dịp này, tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn đối với sự giúp đỡ quý báu đó.

Kết quả của luận án này không thể tách rời sự chỉ dẫn của thầy giáo hướng dẫn khoa học TS.Trần Quốc Hưng, người đã nhiệt tình chỉ bảo hướng dẫn để tôi hoàn thành luận văn này. Nhân dịp này, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến thầy hướng dẫn.

Xin được cảm ơn sự khuyến khích, giúp đỡ của gia đình cùng bạn bè và đồng nghiệp xa gần, đó là nguồn khích lệ và cổ vũ to lớn đối với tác giả trong quá trình thực hiện và hoàn thành công trình này.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2014

Tác giả

Tạ Minh Thư

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH ẢNH	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Đặt vấn đề	1
2. Mục tiêu và yêu cầu của đề tài	2
3. Ý nghĩa của đề tài.....	3
Chương I: TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU	4
1.1. Vấn đề nghiên cứu trên thế giới	4
1.1.1. Quy hoạch vùng theo học thuyết Mác- Lênin	4
1.1.2. Quy hoạch vùng ở Pháp.....	5
1.1.3. Quy hoạch vùng lãnh thổ của Thái Lan.....	6
1.1.4. Quy hoạch vùng nông nghiệp.....	7
1.1.5. Quy hoạch sản xuất lâm nghiệp.....	8
1.2. Vấn đề nghiên cứu ở Việt Nam	10
1.2.1. Quy hoạch vùng chuyên canh (QH vùng chuyên canh cây trồng)...	10
1.2.2. Quy hoạch nông nghiệp xã	11
1.2.3. Quy hoạch lâm nghiệp	12
1.3. Những căn cứ pháp lý quy hoạch phát triển lâm nghiệp	21
1.4. Đánh giá về điều kiện tự nhiên và các nguồn tài nguyên	23
1.4.1. Vị trí địa lý	23
1.4.2. Địa hình, địa mạo.....	23
1.4.3. Khí hậu.....	24
1.4.4. Thủy văn	24
1.4.5 Tài nguyên đất	25

1.4.6 Tài nguyên nước	25
1.4.7. Tài nguyên rừng.....	25
1.4.8. Tài nguyên khoáng sản	26
1.4.9. Tài nguyên nhân văn.....	26
1.5. Thực trạng phát triển kinh tế- xã hội	27
1.5.1. Tăng trưởng kinh tế và chuyển dịch cơ cấu kinh tế.....	27
1.5.2. Thực trạng phát triển các ngành kinh tế	27
1.5.3. Dân số, lao động, việc làm và thu nhập.....	30
1.5.4. Thực trạng phát triển cơ sở hạ tầng	31
1.5.5. An ninh quốc phòng.....	33
1.6. Đánh giá chung, những thuận lợi và khó khăn.....	33
1.6.1. Những thuận lợi	33
1.6.2. Những khó khăn và hạn chế	34
Chương 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	35
2.1 Đối tượng, phạm vi nghiên cứu	35
2.2 Nội dung nghiên cứu:.....	35
2.2.1. Đánh giá thực trạng quản lý phát triển lâm nghiệp	35
2.2.2. Nghiên cứu một số dự báo cơ bản liên quan đến quy hoạch phát triển lâm nghiệp	35
2.2.3. Đề xuất một số nội dung quy hoạch phát triển lâm nghiệp đến năm 2020.....	36
2.2.4. Đề xuất các giải pháp thực hiện các nội dung quy hoạch	36
2.2.5. Dự tính vốn đầu tư và hiệu quả đầu tư	36
2.3. Phương pháp nghiên cứu	36
2.3.1. Sử dụng phương pháp kế thừa có chọn lọc.....	36
2.3.2. Sử dụng phương pháp phỏng vấn.....	37
2.3.3. Sử dụng phương pháp phức tra thực địa tài nguyên rừng	37
2.3.4. Phương pháp xử lý số liệu	38
2.4. Đánh giá hiệu quả kinh tế	38

Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU.....	40
3.1. Đánh giá thực trạng quản lý, phát triển lâm nghiệp tại xã Cao Kỳ	40
3.1.1. Hiện trạng sử dụng đất.....	40
3.1.2. Hiện trạng tài nguyên rừng và các hoạt động sản xuất lâm nghiệp trên địa bàn xã.....	44
3.1.3. Đặc điểm các trạng thái rừng:.....	46
3.1.4. Trữ lượng rừng.....	47
3.1.5. Diện tích đất lâm nghiệp theo chủ quản lý:	48
3.1.6. Tài nguyên lâm sản ngoài gỗ.....	49
3.1.7. Đánh giá kết quả các hoạt động sản xuất lâm nghiệp.....	49
3.1.8. Đánh giá về tổ chức quản lý Nhà nước về lâm nghiệp.....	51
3.2. Nghiên cứu một số dự báo cơ bản liên quan đến quy hoạch phát triển lâm nghiệp	54
3.2.1. Dự báo về dân số và lao động.....	54
3.2.2. Dự báo về nhu cầu lâm sản và thị trường tiêu thụ.....	54
3.2.3. Dự báo về môi trường.....	55
3.2.4. Dự báo tiến bộ khoa học kỹ thuật áp dụng vào sản xuất lâm nghiệp.....	56
3.2.5. Dự báo biến đổi khí hậu.....	56
3.3. Đề xuất quy hoạch bảo vệ và phát triển rừng đến năm 2020	57
3.3.1. Những căn cứ xây dựng quan điểm và định hướng phát triển lâm nghiệp.....	57
3.3.2. Đề xuất nội dung quy hoạch phát triển lâm nghiệp xã Cao Kỳ..	60
3.3. Phân kỳ quy hoạch và tiến độ thực hiện	75
3.4. Các giải pháp thực hiện.....	76
3.5. Dự tính vốn đầu tư, hiệu quả đầu tư	79
KẾT LUẬN	84
TÀI LIỆU THAM KHẢO	88

DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU

Bảng 1.1. Diện tích và năng suất, sản lượng cây trồng.....	28
Bảng 1.2. Cơ cấu chăn nuôi của địa phương	29
Bảng 3.1: Hiện trạng sử dụng các loại đất	40
Bảng 3.2. Diện tích các loại rừng tại khu vực nghiên cứu.....	45
Bảng 3.3 Trữ lượng rừng xã Cao Kỳ	47
Bảng 3.4. Diện tích đất lâm nghiệp theo chủ quản lý	48
Bảng 3.5. So sánh trước và sau quy hoạch sử dụng đất.....	60
Bảng 3.6. Quy hoạch loại rừng xã Cao Kỳ	62
Bảng 3.7. Quy hoạch theo chủ quản lý	64
Bảng 3.8. Tính giá trị thương mại gỗ nguyên liệu Keo	69
Bảng 3.9. Đề xuất tập đoàn cây trồng cho rừng sản xuất	71
Bảng 3.10. Đề xuất tập đoàn cây trồng phân tán.	72
Bảng 3.11. Phân kỳ quy hoạch phát triển lâm nghiệp xã Cao Kỳ	75
Bảng 3.12. Tổng hợp các chỉ tiêu kinh tế	81

DANH MỤC CÁC HÌNH ẢNH

Hình 3.1. Biểu đồ hiện trạng sử dụng các loại đất.....	41
Hình 3.2. Diện tích các loại rừng khu vực nghiên cứu	46
Hình 3.3. Biểu đồ so sánh trước và sau quy hoạch sử dụng đất	61

MỞ ĐẦU

1. Đặt vấn đề

Trong những năm qua, công tác quy hoạch phát triển đất lâm nghiệp tuy đã được thực hiện ở hầu hết các địa phương song vẫn còn nhiều bất cập. Việc đánh giá hiện trạng sử dụng đất đai, tài nguyên rừng và quy hoạch phát triển lâm nghiệp cấp xã chưa được thực sự hiệu quả. Mục tiêu và nội dung của phương pháp quy hoạch thường chưa quan tâm một cách thoả đáng tới những lợi thế và thách thức cũng như tiềm năng cung cấp các nguồn lực và nhu cầu lâm sản đầu ra của các hoạt động sản xuất nên vai trò của phương án quy hoạch còn nhiều hạn chế. Quy hoạch sử dụng đất lâm nghiệp là định hướng trong tương lai cho việc sử dụng tài nguyên rừng một cách khoa học, đem lại giá trị kinh tế mà vẫn đảm bảo được vấn đề môi trường không bị hủy hoại, góp phần cải thiện tốt nhất những vấn đề về môi trường trong tình hình hiện nay khi biến đổi khí hậu đang trở thành vấn đề bức xúc trên toàn thế giới.

Xã Cao Kỳ nằm ở phía Bắc của Huyện Chợ Mới, cách trung tâm huyện khoảng 20 km về phía Bắc, cách Thị xã Bắc Kạn 20 km về phía Nam, với tổng diện tích tự nhiên 5.970,04 ha. Theo kết quả thống kê hiện trạng và sử dụng đất lâm nghiệp tính đến ngày 01/01/2013 của toàn xã là 5.080,33 ha, chiếm 85,10% diện tích tự nhiên. Đây là nguồn tài nguyên vừa cung cấp lâm sản vừa thực hiện chức năng phòng hộ bảo vệ môi trường, góp phần hạn chế thiên tai bảo vệ sản xuất và đời sống của cộng đồng dân cư vùng hạ lưu.

Năm 2006, thực hiện Nghị định số: 200/2004/NĐ-CP ngày 03 tháng 12 năm 2004 của thủ tướng chính phủ về rà soát quy hoạch 3 loại rừng và việc bổ sung các cơ chế chính sách thuộc chương trình trồng mới 5 triệu ha rừng năm 2007 đã làm thay đổi phạm vi, diện tích 3 loại rừng và kế hoạch hàng năm trong công tác quản lý Nhà nước về rừng và đất lâm nghiệp. Những